

**Radovan Malachta, Michal Janovec
(eds.)**

COFOLA 2024

část 7

**Dvacet let v Evropské unii:
Co členství v EU (ne)přineslo**

Sborník z konference

**MASARYKOVA
UNIVERZITA**

ACTA UNIVERSITATIS BRUNENSIS IURIDICA
EDITIO SCIENTIA

MUNI
PRESS

MUNI
LAW

COFOLA 2024

Sborník příspěvků mladých právníků, doktorandů
a právních vědců

Část 7 – Dvacet let v Evropské unii:
Co členství v EU (ne)přineslo

Radovan Malachta, Michal Janovec (eds.)

Masarykova univerzita
Brno 2024

Tato publikace vznikla na Masarykově univerzitě v rámci projektu „COFOLA 2024“ MUNI/B/1385/2023 podpořeného z prostředků účelové podpory na specifický vysokoškolský výzkum, kterou poskytlo MŠMT v roce 2024.

Příspěvky jsou publikovány v rámci licenčních podmínek Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY-4.0).

© 2024 Masarykova univerzita

ISBN 978-80-280-0665-5 (online ; pdf)

Recenzenti

- prof. JUDr. Filip Křepelka, Ph.D.
- prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.
- doc. JUDr. David Sehnálek, Ph.D.
- JUDr. Eva Brucknerová, Ph.D.
- JUDr. Johan Schweigl, Ph.D.
- Mgr. Iveta Rohová

Odborní garanti

- doc. JUDr. David Sehnálek, Ph.D.
- JUDr. Radovan Malachta, Ph.D.

Organizační výbor konference

- doc. JUDr. Michal Janovec, Ph.D.
- Mgr. Bc. David Texl, LL.M.
- Mgr. Jakub Slavík
- Mgr. Radka Špačková
- Mgr. Bc. et Bc. Michaela Trtková, Ph.D.
- Mgr. Adam Janeček

OBSAH

Poland's Membership in the European Union in the Context of the Development of EU Criminal Law.....	9
<i>Tomasz Bojanowski</i>	
Státní subjekt a jeho možnost pojmového rozšíření v kontextu vzestupného vertikálního přímého účinku směrnic	29
<i>Filip Čížek</i>	
Vývoj AML regulácie na národnej a európskej úrovni	48
<i>Dorota Francisciová</i>	
Dopad legislativy EU na práva obětí trestných činů v České republice.....	62
<i>Dominik Hoda</i>	
Míra (ne)efektivity výsad a imunit poslanců Evropského parlamentu.....	75
<i>Martin Kubálek</i>	
Vývoj konceptu bezpečnosti v európskej únii za uplynulé dve desaťročia	98
<i>Petra Lukačovičová</i>	
Účast České republiky na posílené spolupráci v EU v oblasti evropského mezinárodního práva soukromého.....	124
<i>Jan Kadlec, Radovan Malachta</i>	
Listina základních práv a svobod Evropské unie v současné judikatuře Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva.....	150
<i>Andrea Marešová</i>	
Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii: Európsky zatýkací rozkaz	170
<i>Milada Raďašová</i>	

ČLENSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY V EURÓPSKEJ ÚNII: EURÓPSKY ZATÝKACÍ ROZKAZ

Milada Raďašová

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská republika

Abstract in original language

Európska únia a samotné členstvo v nej prinieslo okrem iného voľný pohyb občanov medzi jednotlivými štátmi Európskej únie. Tento voľný pohyb nepriniesol len pozitíva, ale nepochybne môžeme poukázať aj na negatíva, spočívajúce v zjednodušení páchania trestnej činnosti na nadnárodnej úrovni. Vyhnúť sa zodpovednosti za spáchanie trestného činu je v rámci voľného pohybu osôb v Európskej únii omnoho jednoduchšie. Aj to je dôvodom prečo sa má právna úprava v trestných veciach jednotlivých členských štátov stále zdokonaľovať. Nevyhnutná je spolupráca justičných a policajných orgánov jednotlivých členských štátov Európskej únie, pričom je v tejto oblasti potrebné poukázať na účinný inštitút a to európsky zatýkací rozkaz. Príspevok je venovaný európskemu zatýkaciu rozkazu, zásade špeciality pri vydávaní osoby pre trestné konanie vedené v inom štáte a výnimkám z tejto zásady. Poukazuje na problémy neúplného či nesprávneho prebratia Rámcového rozhodnutia Rady o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi. Príspevok zároveň venuje pozornosť judikatúre slovenských súdov, ale neopomína ani judikatúru Súdneho dvora Európskej únie.

Keywords in original language

Právo Európskej únie; európsky zatýkací rozkaz; zásada špeciality; vyžiadaná osoba; právo na obhajobu.

Abstract

The European Union and the very membership therein brought, among other things, the free movement of citizens between individual states of the

European Union. This free movement has not only brought positives, but undoubtedly negatives as well, mainly in making it simpler to commit crimes on a transnational level. It is much easier to avoid responsibility for committing a crime within the framework of the free movement of persons in the European Union. That is also why legal regulations in criminal matters of individual member states should be constantly improved. The cooperation of the judicial and police authorities of the individual member states of the European Union is crucial. Moreover, it is necessary to mention an effective institution in this area, that is the European arrest warrant. The paper focuses on the European arrest warrant, the principle of specialty in the surrender of a person for criminal proceedings conducted in another state and exceptions to this principle. It points out the problems of incomplete or incorrect transposition of the Council's Framework Decision on the European arrest warrant and procedures for the surrender of persons between the member states. The paper also draws attention to the practice of Slovak courts, but does not neglect the practice of the Court of Justice of the European Union either.

Keywords

European Law; European Arrest Warrant; Rule of Speciality; Requested Person; the Right to Defence.

1 Úvod

Vstup Slovenskej republiky do Európskej únie je nevyhnutne potrebné považovať za významný medzník v našej histórii. V súčasnosti čoraz viac narastá potreba spolupráce s členskými štátmi Európskej únie za účelom ochrany spoločnosti. Vzhľadom k tomu, že Európska únia priniesla okrem iného aj voľný pohyb občanov medzi jednotlivými členskými štátmi je potrebné poukázať nielen na pozitíva, ale aj negatíva s tým spojené. Aj to je dôvod, aby sa právna úprava neustále zdokonaľovala a reagovala na vyskytujúce sa problémy. Nevyhnutnosť spolupráce medzi príslušnými orgánmi jednotlivých štátov dospela k zavedeniu účinných mechanizmov na postihovanie páchatel'ov alebo osôb podozrivých zo spáchania trestných činov bez ohľadu na to, do akého členského štátu sa rozhodli odísť, či ukryť. K najčastejšie

využívaným prostriedkom možno jednoznačne zaradiť európsky zatýkací rozkaz, ktorý je platný na celom území Európskej únie.

Príspevok je venovaný európskemu zatýkaciemu rozkazu a konaniu k tomu prislúchajúcemu. V úvode si dovoľujeme vytýčiť hypotézy a následné spracovanie príspevku povedie buď k ich potvrdeniu alebo vyvráteniu.

H1: *Európsky zatýkací rozkaz je nevyhnutným prostriedkom na zabezpečenie fungovania trestnej politiky v rámci Slovenskej republiky.*

H2: *Právny poriadok Slovenskej republiky obsahuje dostatočnú právnu úpravu európskeho zatýkacieho rozkazu.*

H3: *V konaní o európskom zatýkacom rozkaze môže obvinený uplatňovať svoje právo na obhajobu aj prostredníctvom advokátskeho koncipienta.*

V rámci deskriptívneho výskumného plánu pôjde v príspevku v rámci stanoveného rozsahu o základný opis výskumnej témy a to európskeho zatýkacieho rozkazu, jeho právnej úprave v rámci Slovenskej republiky, ktorá vychádza z Rámcového rozhodnutia Rady o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi.

Príspevok popisuje zásadu špeciality v rámci konania o európskom zatýkacom rozkaze a výnimky z tejto zásady. Venuje pozornosť zisteným pochybeniam pri implementácii predmetného rámcového rozhodnutia do právneho poriadku Slovenskej republiky, odporúčania Európskej komisie a odstránenie pochybení zo strany slovenských orgánov.

S využitím explanatórneho výskumného plánu príspevok poskytuje úvahy nad možnosťou uplatňovania práva na obhajobu obvineného advokátskym koncipientom, nakoľko táto otázka nie je jednoznačne upravená.

Príspevok je spracovaný s využitím vedeckých metód, analýzy, syntézy a dedukcie, pričom budú využité aj štatistické metódy poukazujúce na nezanedbateľný význam samotného európskeho zatýkacieho rozkazu v rámci trestnej oblasti.

2 Európsky zatýkací rozkaz

Pre ucelené spracovanie vybranej témy príspevku v stanovenom rozsahu je nevyhnutné pozornosť upriamiť na právnu úpravu inštitútu európskeho

zatykácieho rozkazu. Európsky zatykáci rozkaz a jeho právna úprava vychádza jednak z európskej, nadnárodnej úrovne, ktorá je podkladom pre právnu úpravu vnútroštátnu.

V rámci právneho poriadku Slovenskej republiky je európsky zatykáci rozkaz upravený zákonom č. 154/2010 Z. z. o európskom zatykáci rozkaze (ďalej „ZoEZR“), ktorého základy boli položené Rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV¹ (ďalej „rámcové rozhodnutie“). Toto rámcové rozhodnutie možno považovať za prvý nástroj Európskej Únie v oblasti spolupráce v trestných veciach založenej na zásade vzájomného uznávania.² Prioritnou úlohou, ktorú malo predmetné rámcové rozhodnutie za cieľ bolo zabezpečenie efektívnejšieho právneho mechanizmu, aby osoby, ktoré sa snažia vyhnúť spravodlivosti, nezneužívali otvorené hranice a zároveň, aby sa prispelo k tomu, aby Európska Únia predstavovala priestor, v rámci ktorého sa zachováva sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť.

Dovtedy využívané extradičné konanie, ktoré bolo tradične využívané, bolo nahradené konaním o európskom zatykáci rozkaze, ktoré sa však uplatňuje len medzi členskými štátmi Európskej Únie. Prílišný formalizmus uplatňovaný pri vydávaní osôb medzi jednotlivými členskými štátmi Európskej Únie bolo nevyhnutné zrušiť a to vo vzťahu k osobám, ktoré unikali pred spravodlivosťou tým, že sa trestnému stíhaniu vyhýbali. Proces vydávania osôb sa tak výrazne urýchlil. Pre súdnictvo predstavuje európsky zatykáci rozkaz „základný kameň spolupráce“.

V roku 2008 bola uverejnená Príručka o vydávaní európskeho zatykača, ktorá bola aktualizovaná ešte v roku 2017.³ Posledná aktualizácia tejto príručky bola reakciou na nadobudnuté skúsenosti počas predošlých rokov uplatňovania európskeho zatykácieho rozkazu členskými štátmi Európskej Únie.

¹ Rámcové rozhodnutie Rady z 13. 6. 2002 o európskom zatykači a postupo odovzdávania osôb medzi členskými štátmi 2002/584/SVV.

² Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupo odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, v Bruseli, č. COM (2020) 270 final.

³ Príručka o vydávaní a vykonávaní európskeho zatykača z 28. 9. 2017. *Európska komisia*. č. C (2017), 6389 final.

Postup v zmysle konania o európskom zatýkacom rozkaze sa líši od tradičného vydávania v nižšie uvedenom:

- prísne lehoty,
- kontrola obojstrannej trestnosti – už sa nepožaduje pre 32 kategórii trestných činov,
- žiadne politické zásahy,
- odovzdávanie štátnych príslušníkov,
- možnosť požadovať záruky (právo požiadať o preskúmanie, ak je uložený doživotný trest odňatia slobody; hľadaná osoba môže podstúpiť výsledný trest odňatia slobody vo vykonávajúcej krajine, ak je jej štátnym príslušníkom, alebo má obvyklé bydlisko v danej krajine).⁴

2.1 Zásada špeciality v zmysle ZoEZR

Zásada špeciality má vplyv aj na zásadu proporcionality. Osoba, ktorá bola vydaná z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, nesmie byť v štáte pôvodu stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval.

Zásadu špeciality je možné nachádzať vo viacerých zákonoch a rámcových rozhodnutiach Európskej Únie. Jej právny základ na území Európy však nachádzame v troch najhlavnejších Dohovoroch:

- čl. 14 Európskeho dohovoru o vydávaní (1957), ktorý tvorí právny základ zásady špeciality na európskom území,
- čl. 9 Dohovoru o zjednodušenom postupe vydávania osôb medzi členskými štátmi EÚ,
- čl. 10 a 11 Dohovoru týkajúceho sa vydávania osôb medzi členskými štátmi EÚ (2000).

Zásada špeciality je okrem iných zákonov upravená hlavne v ZoEZR. Európsky zatýkací rozkaz podobne ako medzinárodný zatýkací rozkaz sa vydáva na účely vyžiadania osoby z členského štátu EÚ na trestné stíhanie, alebo na výkon už uloženého trestu odňatia slobody. Európsky zatýkací

⁴ Európsky zatýkací rozkaz. *European Justice* [online]. [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: https://e.justice.europa.eu/90/SK/european_arrest_warrant

rozkaz je možné vydat' súdom Slovenskej republiky pre také skutky, za ktoré možno v rámci právneho poriadku Slovenskej republiky uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 12 mesiacov.⁵ V druhom prípade, ak sa žiada o vydanie na výkon už uloženého trestu odňatia slobody, ak trest alebo jeho zvyšok, ktorý sa má vykonať je najmenej 4 mesiace, pričom viaceré tresty alebo nevykonané zvyšky viacerých trestov sa spočítavajú. Nato, aby vykonávajúci štát neskúmal trestnosť činu, aj podľa svojho právneho poriadku, musia byť splnené obidve uvedené podmienky čo znamená, že musí ísť o trestný čin, ktorého horná hranica trestu odňatia slobody v štáte pôvodu je najmenej 3 roky a je označený priradením k jednej alebo viacerým kategóriám TČ. „Aktuálna právna úprava európskeho zatýkacieho rozkazu, na rozdiel od pôvodnej, upravuje aj akcesorické trestné činy. Kým podľa pôvodnej právnej úpravy sa európsky zatýkací rozkaz mohol vydať len pre extradičné trestné činy, podľa platnej právnej úpravy stačí, aby v prípade vydania európskeho zatýkacieho rozkazu pre viaceré trestné činy bol extradičný len jeden.“⁶ Kategórie trestných činov sú taxatívne vymenované v ust. § 4 ods. 4 písm. a) až f) ZoEZR. Európsky zatýkací rozkaz je možné vydať už za predpokladu, že by sa obvinený mohol, alebo sa zdržiava v inom členskom štáte z čoho vyplýva, že to nemusí byť jednoznačne preukázané. Právna úprava o európskom zatýkacom rozkaze zakotvuje aj zásadu primeranosti čo znamená, že príslušný súd európsky zatýkací rozkaz nevydá, ak je ešte pred jeho vydaním zrejmé, že osobe by vyžiadanim z cudziny bola spôsobená ujma neprimeraná významu trestného konania alebo následkom trestného činu. Európsky zatýkací rozkaz sa zasiela Ministerstvu spravodlivosti SR a Národnej ústredni SIRENE⁷, v prípravnom konaní aj prokurátorovi, ktorý podal na jeho vydanie návrh.⁸

⁵ Ust. § 4 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze.

⁶ KLÁTIK, J. Aplikácia európskeho zatýkacieho rozkazu. *Policijná teória a prax*. 2014, roč. 22, č. 3, s. 101.

⁷ Národná ústredňa SIRENE (SupplementaryInformationRequest at the National Entries) je osobitný útvar Policijného zboru, ktorý zabezpečuje výmenu doplňujúcich informácií a osobných údajov k záznamom, ktoré sú spracúvané v Schengenskom informačnom systéme. Pri realizácii európskeho zatýkacieho rozkazu zabezpečuje odovzdanie a prevzatie osoby.

⁸ KLÁTIK, J. Aplikácia európskeho zatýkacieho rozkazu. *Policijná teória a prax*. 2014, roč. 22, č. 3, s. 102.

Európsky zatýkací rozkaz v zmysle ust. § 6 ZoEZR stráca platnosť v uvedených prípadoch:

- vyžiadaná osoba bola odovzdaná príslušnému súdu, teda bol splnený účel,
- odvolaním, v prípadoch ak zanikli dôvody, pre ktoré bol vydaný alebo zistením, že také dôvody neexistovali,
- vydaním nového európskeho zatýkacieho rozkazu v tej istej veci,
- zmena štádia trestného konania,
- zmena vecnej a miestnej príslušnosti súdu.

„V konaní o európskom zatýkacom rozkaze dochádza k stretu troch právnych poriadkov – právny poriadok štátu vydávajúceho európsky zatýkací rozkaz, právny poriadok štátu vykonávajúceho európsky zatýkací rozkaz a právny poriadok EÚ.“⁹ Nesúlad v týchto troch právnych poriadkoch môže byť podnetom na návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sa podáva Súdnemu dvoru EÚ.

Zásadu špeciality upravuje štvrtá časť ZoEZR, ktorá je nazvaná *Zásada špeciality a ďalšie vydanie*. Podrobnejšie je potrebné charakterizovať každý odsek a písmeno ust. § 31 aj so stručným výkladom, ktorý je venovaný Zásade špeciality: osoba nesmie byť stíhaná, odsúdená, ani jej byť obmedzená osobná sloboda, ak bola vydaná z iného štátu za trestné činy, ktoré spáchala pred vydaním. Osoba má byť vydaná na základe európskeho zatýkacieho rozkazu iba pre trestné činy, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz vzťahuje. Zmyslom tejto zásady je obmedziť právomoc štátu pôvodu stíhať osobu aj za iné trestné činy ako tie, pre ktoré bola vydaná, čiže predídenie možnosti ju stíhať napr. pre „*politické trestné činy, pre ktoré sa obligatórne nevydáva na trestné stíhanie*.“¹⁰ Pri posudzovaní tejto problematiky SR vychádza z faktických okolností, čiže z totožnosti skutku. Ak súd vydá európsky zatýkací rozkaz na obvineného napr. pre pokračovací trestný čin lúpeže a osoba je následne odovzdaná do iného štátu na trestné stíhanie pre spomínanú lúpež, kde je odsúdený za viac skutkov pretože k jednému skutku sa pridal ďalší, ktorý však nebol v európskom zatýkacom rozkaze uvedený a nebol udelený ani dodatočný súhlas justičných orgánov vykonávajúceho štátu a osoba nesúhlasila

⁹ KLIMEK, L. Ne bis in idem v konaní o európskom zatýkacom rozkaze. *Justičná revue*. 2012, roč. 62, č. 2, s. 307.

¹⁰ KORDÍK, M., FILLOVÁ, D., HRVOL, M. *Európsky zatýkací rozkaz. Komentár*. Bratislava: C. H. Beck, 2011, s. 177.

s trestným stíhaním za dodatočný skutok, tak je rozhodnutie súdu nezákonné vo vzťahu k dodatočnému skutku. Žiadosť o dodatočný súhlas a súhlas s trestným stíhaním musí byť podaný pred vyhlásením rozsudku. Ak bol spáchaný ďalší skutok a predlžuje sa skúšobná doba a európsky zatýkací rozkaz sa na tento skutok nevzťahoval, tak sa nedá uplatniť zásada špeciality.

V zmysle ust. § 31 ods. 2 ZoEZR, ak nastane jedna z uvedených skutočností – výnimky (písm. a) až h)), tak vykonávajúce justičné orgány môžu stíhať osobu aj za iné skutky ako tie, na ktoré sa vzťahoval európsky zatýkací rozkaz, resp. vykonať trest. Ak je vedené trestné stíhanie v štáte pôvodu pre iný skutok, ktorý bol spáchaný pred jej vydaním a za tento čin nemožno uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu, tak sa zásada špeciality neuplatní. Od zásady špeciality sa upúšťa, ak trestné stíhanie nevedie k použitiu opatrení obmedzujúcich osobnú slobodu osoby alebo osobe by mohol byť uložený taký trest alebo také ochranné opatrenie, ktoré nesúvisí s pozbavením osobnej slobody (najmä peňažný trest alebo opatrenie takéhoto trestu) a to aj v prípade, ak by takým výkonom predovšetkým výkonom náhradného trestu odňatia slobody viedol k obmedzeniu osobnej slobody osoby.

2.2 Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV

Zásada špeciality má svoj pôvod v extradičnom konaní. Jej hlavným pravidlom, ako už bolo viackrát spomínané je: ak orgán činný v trestnom konaní žiada o vydanie obvineného z cudzieho štátu a ak súd príslušného štátu vyhovie, tak proti obvinenému nemôže byť trestné stíhanie vedené pre iné trestné činy ako tie, pre ktoré bol vydaný. Túto formuláciu prevzala aj väčšina právnych predpisov členských štátov. Vnútroštátna legislatíva niektorých štátov však nenasleduje ducha zásady špeciality napr. Spojené kráľovstvo a Malta. Je to spôsobené tým, že jednotlivé štáty si vykladajú zmysel rámcového rozhodnutia rôzne. Rámcové rozhodnutia „*považujeme za právne nástroje tretieho piliera Európskej únie, ktoré boli zavedené Amsterdamskou zmluvou na účel zblížovania právnych predpisov členských štátov.*“¹¹ Európsky zatýkací rozkaz

¹¹ DRUGDA, J. Základné aspekty justičnej spolupráce v trestných veciach v Európskej únii. In: MARKOVA, V. (ed.). *Aktuálne otázky trestného práva v teórii a praxi. Zborník príspevkov z 7. roč. interdisciplinárnej celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou*. Bratislava: Policajná akadémia Policajného zboru, 2019, roč. 7, s. 136.

bol zavedený do právnych poriadkov členských štátov EÚ implementáciou rámcového rozhodnutia o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi. Ustanovenia rámcového rozhodnutia boli do právneho poriadku SR implementované dva krát a to v roku 2004 (prvý zákon č. 403/2004 Z. z. o európskom zatykacom rozkaze) a potom v roku 2010 (aktuálny Zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatykacom rozkaze). Rámcové rozhodnutie nepoužíva pojem *vydávanie*, ale *odovzdávanie* to znamená, že osoba nie je vydaná cez hranice, ale prichádza k jej odovzdaniu v rámci jednotného justičného priestoru.¹² Zásada špeciality je spomínaná hlavne v čl. 21 s názvom *Konkurujúce medzinárodné záväzky*, v čl. 27 rámcového rozhodnutia s názvom *Možnosť trestného stíhania za iné trestné činy* a v čl. 28 s názvom *Odovzdanie alebo následné vydanie*.

Všetky uvedené výnimky čl. 27 rámcového rozhodnutia majú svoje odôvodnenie a to nasledovné:

- výnimky b) a d) sa vzťahujú na uplatniteľné tresty alebo opatrenia,
- výnimka c) sa odvoláva na situácie, keď trestné konanie nemá za následok opatrenia obmedzujúce osobnú slobodu,
- výnimky e) až g) sa zakladajú na súhlase dotknutých členských štátov alebo justičných orgánov vykonávajúcich európsky zatykací rozkaz.

Ako vidíme ZoEZR uvádza osem bodov, zásad neuplatnenia zásady špeciality a rámcové rozhodnutie len sedem bodov. Preto posledný bod h) – ust. § 31 ods. 2 ZoEZR umožňuje vzdať sa zásady špeciality v zmysle čl. 27 ods. 1 rámcového rozhodnutia vyhlásením členského štátu, ak to vykonávajúci justičný orgán neuviedol inak vo svojom rozhodnutí o vykonaní európskeho zatykacieho rozkazu. Nakoľko rámcové rozhodnutie taxatívnym výpočtom uvádza výnimky, tak sa dá tvrdiť, že zásada špeciality nie je absolútna. Teda „*štát, ktorý vydal európsky zatykací rozkaz, môže trestne stíhať odovzdanú osobu aj za skutky, za ktoré odovzdanie nebolo požadované. To by mohlo byť považované za obmedzenie zásady špeciality a za krok smerom k jej zrušeniu.*“¹³ Čl. 27

¹² KLÍMEK, L. Zásada špeciality v konaní o európskom zatykacom rozkaze. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2014, roč. 22, č. 1, s. 75–78. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/5621>

¹³ KLÍMEK, L. Zásada špeciality ako právo požadovanej osoby v konaní o európskom zatykacom rozkaze. In PIECHOWICZOVÁ, L., MADLEŇÁKOVÁ, L. (ed.). *Autonomie jednotlivce. Olomoucké debaty mladých právníků 2014. Zborník príspevkov z konferencie konanej v dňoch 19. až 21. septembra 2014 v Hrubej Vode*. Praha: Leges, 2014, s. 92–93.

ods. 2 rámcového rozhodnutí bol v praxi predmetom prejudiciálnej otázky v konkrétnom prípade uplatnenia si zásady špeciality, kedy Najvyšší súd Fínskej republiky požiadal Súdny dvor o jej rozhodnutie, ako si má vykladať výraz pre iný trestný čin ako ten, pre ktorý bola osoba odovzdaná. Ide o konkrétny prípad z minulosti *Leymann & Pustovarov*¹⁴, kedy skutkové zistenia už nezodpovedali vo všetkých ohľadoch zisteniam, ktoré boli v európskom zatykácom rozkaze pôvodne opísané (žiadost' o odovzdanie je založená na údajoch, ktoré odrážajú stav vyšetrovania v čase vydania európskeho zatykáacieho rozkazu).

Článok 27 ods. 2 rámcového rozhodnutia upravuje zásadu špeciality, podľa ktorej sa odovzdaná osoba nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody pre iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako pre ten, pre ktorý bola odovzdaná. Toto pravidlo súvisí so zvrchovanosťou vykonávajúceho členského štátu a priznáva vyžiadanej osobe právo, aby bola stíhaná, odsúdená alebo inak pozbavená slobody iba pre trestný čin, pre ktorý bola odovzdaná.¹⁵

Na účely posúdenia dosahu článku 27 ods. 2 rámcového rozhodnutia, a konkrétnejšie termínov „iný trestný čin“ ako ten, pre ktorý bola osoba odovzdaná, treba vziať do úvahy cieľ sledovaný rámcovým rozhodnutím. Na účely určenia, či ide o „iný trestný čin“ ako ten, pre ktorý bola osoba odovzdaná, treba overiť, či znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa zákonného opisu tohto trestného činu spáchaného vo vydávajúcom členskom štáte sú znakmi skutkovej podstaty, pre ktoré bola osoba odovzdaná, a či existuje dostatočná zhoda medzi údajmi uvedenými v zatykači a údajmi obsiahnutými v ďalšom procesnom úkone. Zmeny v okolnostiach týkajúcich sa času a miesta sú prípustné, pokiaľ vyplývajú z dôkazov zhromaždených v priebehu konania vedeného vo vydávajúcom členskom štáte v súvislosti s konaním opísaným v zatykači, pokiaľ nemenia povahu trestného činu a nie sú dôvodom na odmietnutie výkonu európskeho zatykača na základe článkov 3 a 4 rámcového rozhodnutia.¹⁶

¹⁴ Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 1. 12. 2008, *Artur Leymann a Aleksei Pustovarov*, vec C-388/08.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid.

2.3 Kontrola plnenia povinností

Konanie o európskom zatýkacom rozkaze je špecifické z dôvodu, že v praxi dochádza k tak ojedinelým prípadom, na ktoré je potrebné pružne reagovať. Komisia preto v tejto oblasti nestagnuje, ale neustále vyvíja snahu o čo najlepšie prebratie rámcového rozhodnutia do vnútroštátnych poriadkov jednotlivých členských štátov. V rámci svojej činnosti vydáva správy Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní rámcového rozhodnutia Rady o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi.

Určité aspekty rámcového rozhodnutia sú v súčasnosti predmetom nového partnerského preskúmania v rámci deviateho kola vzájomných hodnotení, pričom sa posudzujú vybrané praktické a operatívne aspekty európskeho zatykača. V zmysle Správy Komisie¹⁷ je vo veľkom počte členských štátov vykonávanie rámcového rozhodnutia na uspokojivej úrovni. V rámci posúdenia vnútroštátnych vykonávacích opatrení však v niektorých členských štátoch boli odhalené aj určité problémy so súladom. Ak sa tieto problémy neodstránia, v dôsledku uvedených nedostatkov bude obmedzená účinnosť európskeho zatykača.

Komisia sa v rámci svojej činnosti rozhodla začať konanie o nesplnení povinnosti vo vzťahu k Francúzsku, Malte, Lotyšsku a Slovensku z dôvodu neúplnej či nesprávnej transpozície rámcového rozhodnutia Rady. V rámci svojej kontrolnej činnosti Komisia identifikovala viacero problémov týkajúcich sa súladu súvisiacich predovšetkým s nedostatočnou transpozíciou fakultatívnych dôvodov nevykonania európskeho zatýkacieho rozkazu a lehotami na prijatie rozhodnutia o tom, či sa európsky zatýkací rozkaz vykoná v súlade s judikatúrou Súdneho dvora. Slovenskej republike bola poskytnutá lehota dvoch mesiacov, aby predložila svoje pripomienky prostredníctvom vyjadrenia Ministerstva spravodlivosti SR. Slovenská republika niektoré vytýkané nedostatky odstránila ešte predtým, preto bola postačujúca notifikácia tejto skutočnosti. Jedná sa o konštatované problémy týkajúce sa rozsudkov

¹⁷ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Rámcového rozhodnutia Rady z 13. 6. 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi. In: *EUR-Lex* [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=celex:52011DC0175>

v nepřítomnosti a prepustenie osoby po uplynutí lehôt. Vo vzťahu k namietanej nedostatočnej transpozícii článku 4 ods. 1 a 4 rámcového rozhodnutia bola prijatá novela ZoEZR a to novela č. 40/2024 Z. z. s účinnosťou od 15. 3. 2024, v rámci ktorej novely boli vytýkané obligatórne dôvody pre nevykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu presunuté medzi fakultatívne dôvody pre nevykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu. Zároveň novelou k ZoEZR bol odstránený aj vytýkaný nedostatok vo vzťahu k prevozu vyžiadanej osoby.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že problémy vytýkané Európskom komisiou vo vzťahu k Slovenskej republike boli odstránené, no Európska komisia vydala pre Slovenskú republiku zároveň odporúčania, ktorým sa budeme venovať ďalej.

Vo vzťahu k vyššie uvedenej správe má pre Slovenskú republiku význam Hodnotiaca správa o deviatom kole vzájomných hodnotení z 30. júna 2022. V zmysle záverov funguje praktické vykonávanie európskeho zatýkacieho rozkazu na Slovensku, či je už v postavení štátu pôvodu, alebo vykonávajúceho štátu, primerane a rámcové rozhodnutie predstavuje jeden z najčastejšie používaných nástrojov vzájomnej justičnej spolupráce. Slovenské justičné orgány vždy zohľadňujú zásadu proporcionality a zvažujú či je možné použiť iný nástroj vzájomnej justičnej spolupráce, ktorý by bol rovnako účinný a menej donucovací.

Tím expertov vykonávajúci hodnotenie Slovenska v rámci dostatočného priestoru na preskúmanie uplatňovania smerníc a nariadení považoval za vhodné predložiť niekoľko návrhov:

- rozšíriť kontaktné miesta na krajských súdoch, keďže sudca vždy rozhoduje o vydaní európskeho zatýkacieho rozkazu na návrh prokurátora a to aj v predsúdnom konaní,
- zväžiť akceptovanie osvedčení a súvisiacich písomností v angličtine,
- určiť na krajských súdoch sudcov špecializovaných na vydávanie rozhodnutí v prípadoch vzájomného uznávania a výkonu trestov odňatia slobody,
- poskytovať vzdelávanie odborníkom z praxe v oblasti rámcových rozhodnutí vzhľadom k tomu, že justičná akadémia od roku 2018 neposkytla vzdelávanie v tejto oblasti,

- vo vzťahu k advokátskej komore bolo smerované odporúčanie vypracovať viacero zoznamov ex offo obhajcov podľa konkrétnych oblastí práva s cieľom zabezpečiť účinnú obhajobu.¹⁸

Zároveň boli skonštatované najlepšie postupy a to zriadenie medzinárodného špecializovaného odboru v rámci generálnej prokuratúry, dvojitá kontrola zásady proporcionality, poskytovanie poučenia o právach odsúdeným Zborom väzenskej a justičnej stráže, užitočná a dobre rozvinutá justičná sieť na šírenie informácií o medzinárodnej spolupráci v trestných veciach.

Najčastejším druhom trestnej činnosti, pre ktorú slovenské súdy vydávali európsky zatýkací rozkaz, bola majetková trestná činnosť (podvod, krádež, úverový podvod), po ktorej nasledovali daňové trestné činy (daňový podvod, nezaplatenie dane a poistného), zločiny proti slobode a ľudskej dôstojnosti (obchodovanie s ľuďmi, lúpeže, vydieranie), trestné činy proti životu a zdraviu (drogová trestná činnosť) a trestné činy voči rodine a mládeži (zanedbanie povinnej výživy, týranie blízkej osoby a zverenej osoby). Podiel rôznych druhov trestných činov, pre ktoré boli vydané európske zatýkacie rozkazy, sa z roka na rok výrazne nemenil; prevládala majetková trestná činnosť.

Členské štáty Európskej únie poskytujú informácie ohľadne počtu vydaných európskych zatýkacích rozkazov. Z verejne dostupných informácií vyplýva, že v priebehu roka 2021 bolo vydaných 14 789 európskych zatýkacích rozkazov, v roku 2020 ich bolo 15 938 a v roku 2019 bolo vydaných 20 226 európskych zatýkacích rozkazov.¹⁹

V roku 2021 bol počet osôb odovzdaných zo zahraničia do Slovenskej republiky 140, v roku 2020 ich bolo odovzdaných 146 a v roku 2019 ich bolo 160. V roku 2021 bol zároveň počet osob odovzdaných zo Slovenskej republiky do zahraničia 68, v roku 2020 bol počet 80 a v roku 2019 bol počet 97.²⁰

¹⁸ Hodnotiaca správa o deviatom kole vzájomných hodnotení zo dňa 30. 6. 2022 [online]. [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: <https://secure.ipex.eu/IPEXLWEB/download/file/8a8629a872e48c8e01730eb3ec311600>

¹⁹ European arrest warrant. *European Commission* [online]. [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: https://commission.europa.eu/law/cross-border-cases/judicial-cooperation/types-judicial-cooperation/european-arrest-warrant_en

²⁰ Európsky zatýkací rozkaz. *Ministerstvo vnútra SR* [online]. [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?EZR>

2.4 Právo na obhajobu v konaní o európskom zatýkacom rozkaze

Európsky zatýkací rozkaz vydávaný členskými štátmi Európskej únie v podstate predstavuje súdne rozhodnutie. V právnych poriadkoch väčšiny členských štátov sa výslovne uvádza, že európsky zatýkací rozkaz sa musí uplatňovať na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu či ochranného opatrenia.²¹

Právo na obhajobu vo svojej podstate zahŕňa materiálu obhajobu (právo obhajovať sa sám) a formálnu obhajobu (právo zvolit' si obhajcu). Konanie o európskom zatýkacom rozkaze je konaním natoľko špecifickým a právne náročným pre laickú verejnosť, že možno odporúčať, aby si osoba, voči ktorej sa takéto konanie vedie zvolila potrebnú odbornú právnu pomoc. Právo na obhajobu vo všeobecnosti nachádza svoj základ v ústavnom zákone č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej „Ústava SR“), konkrétne v čl. 50 ods. 3, v zmysle ktorého *„Obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu“*.

V zmysle ust § 2 ods. 9 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej „Trestný poriadok“) *„Každý proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu. Podozrivý má právo na obhajobu v rozsahu, ktorý ustanovuje zákon, medzinárodná zmluva alebo priamo uplatniteľný právne záväzný akt Európskej Únie“*.

Právo na obhajobu je jedným zo základných práv obvineného či podozrivého aj v rámci konania o európskom zatýkacom rozkaze. Ustanovenie § 14 ods. 1 ZoEZR uvádza, že *„V konaní o európskom zatýkacom rozkaze musí mať vyžiadaná osoba obhajcu“*. Vzhľadom k tomu, že právo na obhajobu je jedným z najzákladnejších práv obvineného je takéto právna úprava stručná. Konanie o európskom zatýkacom rozkaze je konaním natoľko špecifickým, že je potrebné zamyslieť sa, či v konaní, kde dochádza k zásahu do ľudských práv a základných slobôd môže právnu pomoc poskytovať aj advokátsky koncipient.

²¹ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Rámcového rozhodnutia Rady z 13. 6. 2002 o európskom zatýkači a postupocho odovzdávania osôb medzi členskými štátmi. In: *EUR-Lex* [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=celex:52011DC0175>

Vychádzajúc z ustanovení Trestného poriadku obhajcom môže byť len advokát. Právny poriadok Slovenskej republiky pripúšťa v zákonom stanovených prípadoch možnosť, aby sa pri úkonoch trestného konania dal advokát zastúpiť advokátskym koncipientom a to za podmienky, že s tým obvinený súhlasí a a) v prípravnom konaní, ak ide o konanie o prečine a zločine s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, b) v konaní pred súdom, ak ide o konanie o prečine.²²

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/48 zo dňa 22. 10. 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody v článku 15 však bližšie k tomu uvádza, že „*Pojem ‚obhajca‘ v tejto smernici znamená akúkoľvek osobu, ktorá je v súlade s vnútroštátnym právom, napríklad na základe akreditácie oprávneným orgánom, spôsobilá a oprávnená poskytovať právne poradenstvo a právnu pomoc podozrivým alebo obvineným osobám*“.²³

Aj napriek tomu, že ZoEZR nevenuje bližšie pozornosť právu na obhajobu z vyššie uvedenej smernice vyplýva, že Európska únia v rámci svojej činnosti schvaľuje a nijako nevyklučuje využitie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov aj vo vzťahu ku konaniu o európskom zatykácom rozkaze. A teda z vyššie uvedeného možno dôvodiť, že na konanie o európskom zatykácom rozkaze možno v plnej miere aplikovať ust. § 36 ods.2 Trestného poriadku.

3 Záver

Vstup Slovenskej republiky do Európskej únie možno hodnotiť ako pozitívny krok, ktorý prispel k rozvoju Slovenskej republiky a to aj v oblasti trestnej politiky štátu.

Hypotézy stanovené pri spracovaní príspevku boli overené jako pravdivé. Európsky zatykáci rozkaz predstavuje nevyhnutný prostriedok na zabezpečenie trestnej politiky štátu. Bez právnej úpravy európskeho zatykácieho rozkazu by bolo stíhanie páchatel'ov trestných činov veľmi sťažené

²² Ustanovenie § 36 ods. 2 Trestného poriadku.

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/48 zo dňa 22. 10. 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody. In: *EUR-Lex* [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0048>

a v prospech tohoto tvrdenia stoja aj štatistické údaje o počte vydaných a vykonaných európskych zatýkacích rozkazoch.

Slovenská republika pružne reaguje na vytýkané porušenia implementácie rámcového rozhodnutia Rady a riadi sa odporúčaniami Európskej komisie. Posledným krokom smerujúcim k zosúladeniu rámcového rozhodnutia Rady s právnym poriadkom Slovenskej republiky bolo prijatie novely ZoEZR, ktorý nadobudol účinnosť 15. 3. 2024.

Vo vzťahu k poslednej stanovenej hypotéze, ktorá predpokladala, že v konaní o európskom zatýkacom rozkaze môže obvinený uplatňovať svoje právo na obhajobu aj prostredníctvom advokátskeho koncipienta, táto bola overená ako pravdivá, avšak advokát, pod ktorého „ochrannými krídlami“ je advokátsky koncipient, musí starostlivo uvážiť, či tento advokátsky koncipient disponuje dostatočnými vedomosťami a potrebnými skúsenosťami na takéto zastupovanie.

Európska komisia v hodnotiacej správe k dodržiavaniu rámcového rozhodnutia uviedla odporúčania na vzdelávanie odborníkov z praxe, malo by sa jednať nielen o sudcov aplikujúcich právo, ale nepochybne má význam aj vzdelávanie advokátov, ktorých úlohou je zabezpečiť náležité využitie všetkých práv podozrivých a obvinených osôb v rámci konania o európskom zatýkacom rozkaze.

References

- DRUGDA, J. Základné aspekty justičnej spolupráce v trestných veciach v Európskej únii. In: MARKOVA, V. (ed.). *Aktuálne otázky trestného práva v teórii a praxi. Zborník príspevkov z 7. roč. interdisciplinárnej celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2019, roč. 7. ISBN 978-80-8054-910-7.
- KLÁTIK, J. Aplikácia európskeho zatýkacieho rozkazu. *Policajná teória a prax*. 2014, roč. 22, č. 3. ISSN 1335-1370.
- KLIMEK, L. Ne bis in idem v konaní o európskom zatýkacom rozkaze. *Justičná revue*. 2012, roč. 62, č. 2. ISSN 1335-6461.

- KLIMEK, L. Zásada špeciality v konaní o európskom zatýkacom rozkaze. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2014, roč. 22, č. 1, s. 75–80. ISSN 1210-9126. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/5621>
- KLIMEK, L. Zásada špeciality ako právo požadovanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze. In: PIECHOWICZOVÁ, L., MADLEŇÁKOVÁ, L. (eds.). *Autonomie jednotlivce. Olomoucké debaty mladých právnikov 2014. Zborník príspevkov z konferencie konanej v dňoch 19. až 21. septembra 2014 v Hrubej Vode*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-059-8.
- KORDÍK, M., FILLOVÁ, D., HRVOL, M. *Európsky zatýkací rozkaz. Komentár*. Bratislava: C. H. Beck, 2011, s. 177. ISBN 987-80-7400-371-4.
- European arrest warrant. *European Commission* [online]. [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: https://commission.europa.eu/law/cross-border-cases/judicial-cooperation/types-judicial-cooperation/european-arrest-warrant_en
- Európsky zatýkací rozkaz. *Ministerstvo vnútra SR* [online]. [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?EZR>
- Európsky zatýkací rozkaz. *European Justice* [online]. [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/90/SK/european_arrest_warrant
- Hodnotiaca správa o deviatom kole vzájomných hodnotení zo dňa 30. 6. 2022 [online]. [cit. 30. 3. 2024]. Dostupné z: <https://secure.ipex.eu/IPEXLWEB/download/file/8a8629a872e48c8e01730eb3ec311600>
- Príručka o vydávaní a vykonávaní európskeho zatykača z 28. 9. 2017. *Európska komisia*. č. C (2017), 6389 final.
- Rámcové rozhodnutie Rady č. 2002/584/SVV zo dňa 13. 6. 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi. In: *EUR-Lex* [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A32002F0584>
- Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 1. 12. 2008, *Artur Leymann a Aleksei Pustovarov*, vec C-388/08.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2013/48 zo dňa 22. 10. 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody. In: *EUR-Lex* [online]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0048>

Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Rámcového rozhodnutia Rady z 13.júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, v Bruseli, č. COM (2020) 270 final.

Ústavný zákon 46/1992 Zb. Ústava SR.

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok.

Zákon č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze.

Contact – e-mail

milada.radas@gmail.com

Vědecká redakce MU

prof. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D. (předseda);
doc. Ing. Pavel Bobál, CSc.; doc. Mgr. Pavel Caha, Ph.D.;
Mgr. Michaela Hanousková; prof. PhDr. Vít Hloušek, Ph.D.;
doc. RNDr. Petr Holub, Ph.D.; prof. MUDr. Lydie Izakovičová Hollá, Ph.D.;
prof. PhDr. Tomáš Janík, Ph.D., M.Ed.; prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.;
PhDr. Alena Mizerová; doc. Mgr. Markéta Munzarová, Dr. rer. nat.;
doc. RNDr. Lubomír Popelínský, Ph.D.; Ing. Zuzana Sajdlová, Ph.D.;
Mgr. Kateřina Sedláčková, Ph.D.; prof. RNDr. Ondřej Slabý, Ph.D.;
doc. Ing. Rostislav Staněk, Ph.D.; prof. PhDr. Jiří Trávníček, M.A.;
doc. JUDr. PhDr. Robert Zbíral, Ph.D.

Ediční rada PrF MU

doc. JUDr. PhDr. Robert Zbíral, Ph.D. (předseda);
Mgr. Bc. Luboš Brim, Ph.D.; Mgr. David Čep, Ph.D.;
JUDr. Mgr. Jakub Harašta, Ph.D.; doc. JUDr. Michal Janovec, Ph.D.;
JUDr. Bc. Terezie Smejkalová, Ph.D.; doc. JUDr. Ing. Josef Šilhán, Ph.D.;
JUDr. Dominik Židek, Ph.D.

COFOLA 2024

část 7 – Dvacet let v Evropské unii: Co členství v EU (ne)přineslo
Sborník příspěvků mladých právníků, doktorandů a právních vědců

JUDr. Bc. Radovan Malachta, Ph.D.,
doc. JUDr. Michal Janovec, Ph.D. (eds.)

Vydala Masarykova univerzita
Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno
v roce 2024

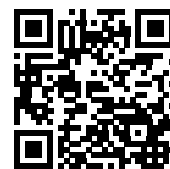
Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity
Edice Scientia, sv. č. 764

1., elektronické vydání, 2024

ISBN 978-80-280-0665-5 (online ; pdf)
www.law.muni.cz

MUNI
PRESS

MUNI
LAW

ISBN 978-80-280-0665-5

